

Att starta hygienisk verksamhet

Vad är en yrkesmässig hygienisk verksamhet?

Yrkesmässig hygienisk verksamhet är ett samlingsbegrepp för verksamheter som erbjuder olika typer av kroppsbehandlingar. Den som bedriver verksamheten har ett ansvar att förebygga eventuella hälsorisker. Exempel på verksamheter är hårvård, massage, akupunktur, piercing, tatuering och microneedling.

Anmälningsplikt

En verksamhet som använder skalpeller, akupunktur nålar, piercingsverktyg eller andra skärande och/eller stickande verktyg har anmälningsplikt till Miljö- och konsumentnämnden, eftersom dessa behandlingar kan innebära risk för blodsmitta eller annan smitta. Anmälan ska inkomma senast 6 veckor innan uppstart.

Om verksamheten startas utan anmälan eller innan klartecken från Miljö- och konsumentnämnden leder det till en miljöstraffavgift på 3 000 kronor. Avgiften ska betalas oavsett om överträdelsen är uppsåtlig eller av oaktsamhet och avgiften betalas till staten.

Anmälan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter kring verksamheten, skriftliga rutiner kring bland annat hygien och rengöring samt en ritning över lokalen. Verksamheten debiteras en fast avgift för handläggningen av anmälan. Om en verksamhet ändras i form av till exempel en ny behandling erbjuds eller att verksamheten flyttas innebär det i regel anmälningsplikt. En tillbyggnad kan också innebära krav på att anmälan ska göras. Verksamheten debiteras då en timavgift för handläggningen av anmälan. Blankett för anmälan kan hämtas från [Borås Stads webbplats](#).

Verksamheter som genomför kirurgiska ingrepp och injektionsbehandlingar ska anmäla sin verksamhet till [Inspektionen för vård och omsorg \(IVO\)](#).

Vanligen krävs bygglov eller bygganmälan vid etablering av verksamhet med anmälningsplikt. Kontakta [Samhällsbyggnadsförvaltningen](#) för besked om bygglov/bygganmälan krävs för er verksamhet.

För samtliga typer av verksamheter finns krav på god allmän hygien för att minska risken för smittspridning. Lokalen bör inte användas till annan verksamhet än den avsedda. Om verksamheten finns i anslutning till bostad får varken lokal eller bostad vara genomgångsrum.

Allmänna råd för hygienisk verksamhet

Socialstyrelsens allmänna råd om yrkesmässig hygienisk verksamhet, [SOSFS 2006:4](#), ska följas av alla verksamheter. Det är alltid verksamhetsutövaren som ska visa att lagstiftningen följs. Nedan följer praktiska tips kring vad som kan vara bra att tänka på som verksamhetsutövare.

Hygienrutiner

Alla typer av verksamheter:

- Använd rena arbetskläder. Arbetskläder måste tvättas ofta. De bör vara av ljus material.
- Använd och förvara arbetskläder och skyddsförkläden enbart på arbetsplatsen.
- Samtliga textilier som använts vid kontakt med kund eller som använts i arbetet ska tvättas i lägst 60 °C.
- Använd inte ringar, klockor eller armband eller piercades smycken i näsa, mun eller läppar.
- Se till att naglarna är kortklippta.
- Tvätta händerna vid synlig smuts, efter toalettbesök, mellan varje arbetsmoment, mellan varje kund och i övrigt vid behov.
- Använd flytande tvål och pappershanddukar vid handtvätt.
- Desinfektera händerna före varje moment av rent arbete och efter varje moment av smutsigt arbete.
- Den som själv är infekterad bör inte behandla kunder utan att först konsultera läkare.
- Arbetsordningen vid städning ska vara från ”rent” till ”smutsigt”, till exempel rengöring av speglar, tvättfat och dammtorkning ska göras före städning av golv och toalett.
- Behandlingsbänkar och liknande ytor bör torkas av med desinfektionsmedel före och efter behandling.

Verksamheter med risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av skärande/stickande verktyg:

- Ta innan behandlingen reda på om kunden har några sjukdomar, överkänslighet eller annat som gör att behandlingen inte bör utföras. Kontakta läkare vid osäkra fall.
- Lämna information, helst skriftlig, till kunden om hälsorisker och lämplig eftervård.

Miljöförvaltningen

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	WEBBPLATS	E-POST	TELEFON
501 80 Borås	Sturegatan 42	boras.se	miljo@boras.se	033-35 30 00

- Använd skyddshandskar av engångstyp.
- Tvätta och desinfektera händerna före handskar tas på och efter det att de tagits av.

Utformning av lokalen

- Golv, väggar och andra ytor ska vara lätta att rengöra. Välj inredningsmaterial därefter.
- Textilmattor bör inte användas.
- Ventilationen ska vara väl fungerande och anpassad efter verksamheten. Extra ventilation som till exempel punktutdrag kan krävas för dammande verksamhet.
- För att det inte ska bli för trångt bör golvytan för varje behandlingsplats helst inte understiga 5 kvadratmeter (m²). I behandlingsrum med enstaka behandlingsplatser behövs oftast en större yta per behandlingsplats.
- Toalettrymme ska vara försett med tvättstall med rinnande kallt och varmt vatten, engångshanddukar och flytande tvål.
- Utrymmen för hygienisk behandling ska vara utrustad med lämpligt placerat tvättstall med rinnande varmt och kallt vatten, flytande tvål, engångshanddukar samt desinfektionsmedel. I lokal för fotvård ska också finnas en utslagsvask för till exempel vatten från fotbad. Det kan även behövas ett separat eller på annat sätt avskilt utrymme med minst en vask för rengöring av redskap med mera.
- Anordna en specifik plats för rengöring och desinfektion av utrustning. För verksamhet med risk för blodsmitta eller annan smitta, tänk på att utforma utrymmen och inredning så att sterilt och icke sterilt material kan hållas åtskilt.
- Övriga utrymmen – Det ska finnas utrymme för redskap, smutstvätt, förbrukningsartiklar, städmaterial och liknande.
- Sopotrymme ska finnas i anslutning till lokalen.

Avfall

- Avfall ska hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. I [Borås Stads forskrifter om avfallshantering](#) samt på [Borås Energi och Miljö's webbplats](#) kan du hitta information och regler kring avfall och återvinning för dig som är företagare.
- Nästan alla verksamheter producerar någon form av farligt avfall som till exempel elektronik, lysrör, lim- och färgrester och andra kemikalierester. Även stickande och skärande redskap av engångstyp samt annat som kan

innebära risk för smitta, ska efter användandet läggas i en ogenomträngbar burk, märkas och transporteras enligt gällande lagar för farligt avfall.

- Transport av farligt avfall kräver en anmälan hos Länsstyrelsen. Information och e-tjänst för anmälan hittar du på [Länsstyrelsens webbplats](#).
- Det finns en skyldighet att anteckna uppgifter om farligt avfall som uppstår i verksamheten. Alla verksamheter som hanterar farligt avfall ska rapportera in antecknade uppgifter om avfallet till Naturvårdsverket. Läs mer på [Vägledning - Rapportera till avfallsregistret](#)

Information till kunder

Vid piercing bör kunden informeras om risken för nickelallergi. Även vid tatuering måste kunden vara väl informerad om riskerna med ingreppet, samt få information om tatueringens färgen. Minderåriga bör inte behandlas utan samtycke från målsman. Skötselråd ska lämnas till kunden.

Egenkontroll

Egenkontroll innebär att du som driver en verksamhet ska kontrollera att lagar och bestämmelser för verksamheten följs. Dessutom ska påverkan på miljö och människors hälsa från verksamheten följas upp. Det finns också krav på dokumentation. Egenkontrollen kan till exempel inkludera följande:

- Rutiner vid misstanke om smitta eller annan olägenhet för människors hälsa.
- Rutiner för upprätthållande av god hygien i samband med behandlingar.
- Rutiner för fortlöpande underhåll av lokaler och inredning.
- Rutiner för städning, rengöring och skötsel av lokaler och utrustning samt för kontroll av dessa åtgärder.
- Rutiner för rengöring/sterilisering.
- Rutiner för hantering och val av kemiska ämnen.
- Rutiner för kommunikation med kunderna.

Dokumentationen ska vara skriftlig och finnas tillgänglig för Miljöförvaltningen.

Mer information

Mer information om yrkesmässig hygienisk verksamhet finns att läsa i Socialstyrelsens handbok [Yrkesmässig hygienisk verksamhet – Piercing, tatuering, fotvård, massage m.m.](#)

Miljöförvaltningen

POSTADRESS	BESÖKSADRESS	WEBBPLATS	E-POST	TELEFON
501 80 Borås	Sturegatan 42	boras.se	miljo@boras.se	033-35 30 00